

תל אביב יאֶפָּא
תל אביב-יפו
TEL AVIV - JAFFA

כוננים למחקר שילוט היסטורי
מחלקת שימור עיריית תל אביב-יפו • פונטף מטבעת אותיות דיגיטלית

הסגנון הברוטליסטי

הסגנון שהיה נפוץ בשנים 1960-1980, והתאפיין בעיקר בבטון חשוף, המבקש לבטא את "האמת שמאחורי הבניין".

הסגנון הבינלאומי

הסגנון שהיה נפוץ בשנים 1930-1950, ומוכר בעיקר באדריכלות הבאוהאוס. סגנון זה התאים במיוחד לבנייה בישראל, בדגש על בתל אביב, ואף הותאם לה במיוחד.

הסגנון האקלקטי

הסגנון האדריכלי שהיה דומיננטי בשנים 1900-1930*, מזוהה בעיקר עם שילוב של סגנונות מערביים עם אלמנטים קישוטיים נוספים, מפוארים לעיתים, למשל אוריינטליים ותנ"כיים.

הסגנון האקלקטי

النسب انتقائي

THE ECLECTIC STYLE

E I S

האותיות בסגנון האקלקטי

הטיפוגרפיה בתקופה האקלקטית מאופיינת במידת הקישוטיות הגבוהה, לצד נאיביות ו"שימוש בקיים". נדמה שסגנון הארט-נובו היה מקור ההשראה המרכזי, וזה בא לידי ביטוי בטיפוגרפיה בצורת סריפים, קונטרסט טיפוגרפי (הבדל בין עובי קו דק ועבה), שימוש באותיות צרות ורחבות, פרספקטיבה, והעדפה של צורות מעוקלות ואורגניות על פני קווים ישרים ומשורטטים.

סגנון טיפוגרפי זה היה נפוץ מאוד ברחבי אירופה באותם ימים, והבאתו לארץ ישראל נעשתה במספר אפיקים. הרשמיים שבהם היו חברות מסחריות אירופאיות שסחרו באותיות דפוס מעץ וממתכת, וכמה מהן אף הציגו אותיות בעברית שעוצבו מעבר לים. אפיקים רשמיים פחות היו ציירי שלטים מקומיים אשר ראו את האותיות הלטיניות ששימשו את הבריטים, ואימצו חלק מהמאפיינים הטיפוגרפיים שלהן גם לאותיות העבריות. בתקופה זו החלו להופיע קטלוגים של אותיות-עץ מתוצרת מקומית, וביצור תעשייתי.

במקביל לסגנונות הראווה החגיגיים, התפתח גם סגנון אותיות עבריות פונקציונלי מהיר ופשוט לביצוע, שהיה בנוי מקווים ישרים. אותיות עבריות אלו היו נפוצות בטקסטים משניים שארכו משפטים בודדים. כך למשל, המילה "חייט" נכתבה בסגנון מהודר, ומתחת בקטן יותר - "כל סוגי התיקונים" בסגנון הפשוט יותר.

במסגרת המחקר, ביקשנו לאפיין גם את הטיפוגרפיה הערבית שהיתה בשימוש בתל אביב וביפו של אותה תקופה. שאלת מחקר זו טמנה בתוכה אתגר, שכן המקורות ההיסטוריים מאותה תקופה מציינים נרטיב מסוים, המהווה חלק מסיפור הקמתה של מדינת ישראל. ממקורות אלו מתקבל הרושם

שהשימוש בשפה הערבית באותה תקופה נעשה בצורה מסורתית, נאמנה למקורות, ובידי קליגרפים מיומנים. נדמה שהסגנונות הקליגרפיים שהיו נפוצים בשילוט מסחרי וממשלתי היו ת'ולות' (בתרגום חופשי "שליש" - סגנון קליגרפיה ערבית המאופיין באותיות נוטות ומשופעות) ורוק'ע (סגנון כתיבה יומימי, ובעל צורות פשוטות). ואילו בגדלים קטנים יותר, אותיות הדפוס הערביות עוצבו בהשפעת קליגרפיית נאסח', וממש כמו אותיות הבלט העבריות - יובאו מאירופה. חשוב לציין כי היכולת שלנו לחקור את הנושא הזה מוגבלת יותר, וכי ייתכנו נרטיבים נוספים.

לסיכום, המאפיין הטיפוגרפי המרכזי של התקופה האקלקטית הינו קיבוץ הגלויות. ההבדלים הגדולים ואי-ההתאמה בפרמטרים הטיפוגרפיים כמו משקל, רוחב, סגנון, יצרו קומבינציות טיפוגרפיות חד-פעמיות, חלקן אפילו איקוניות אשר מוכרות עד היום (למשל שילוט הרחובות ההיסטורי). בבואנו לנסות ולתמצת את האסתטיקה הזו ולזקקה לכדי משפחה טיפוגרפית - שמנו דגש מיוחד על ההבדלים, והקפדנו שכל סגנון יהיה שונה מן השני. יצרנו משפחה בת 6 קבצי פונט (שניים עבור כל שפה), וביקשנו להתדגיש את חוסר ההתאמה ביניהם. משום כך יצרנו הבדלים טיפוגרפיים (משקל, רוחב, סגנון, קונטרסט טיפוגרפי וכו'). משפחה זו מיועדת לשימוש בכותרות ובמקומות הדורשים אותיות גדולות, ותוכל להיות שימושית עבור כל מי שיהיה חפץ בשימור ניחוח התקופה באמצעים הטכנולוגיים של היום.

סט האותיות כולל סימני פיסוק, ניקוד, חיצים, סימני מטבע, סימנים מתמטיים וכן סימנים מיוחדים וליגטורות אשר היו נפוצים באותה תקופה. הכתב הלטיני כולל אותיות רישיות בלבד.

WOOLEN
TEXTILES

BRAUN & BIELER **בראון** **ביילר** את **צמיר** **צמיר**

LEVINSTEIN & SCHULMAN

CHOCOLATE HALAVA CARAMEL

לוינסטיין **את** **שולמן**
לשוקולד חלבה סוכריות ריבה ומרמלד

WARSHAWSKY HOTEL **מלון ורשבסקי** **فندق** **وارشائوسكي**

DISTRICT TRAFFIC SUPERINTENDENT **מנהל התנועה המחוזי** **مدير قسم الحركة**

PHARMACIE MERKAZ
CHUTORETZKY AND MALKIN

מרקז **صيدلية** **المركز** **בית מרקחת**

حلاق

HAIR
DRESSER
COIFFEUR

GOVERNMENT OFFICES

دوائر الحكومة

משרדי ממשלה

<p>DRIVE SLOWLY</p>	<p>נהג לאט</p>	<p>خفف السير</p>
<p>WHILE PASSING THE GOVERNMENT OFFICES</p>	<p>על יד משרדי ממשלה</p>	<p>أثناء اجتياز الدوائر الحكومية</p>

IBN GABIROL ST.

אבן גבירול

شارع ابن جابيرول

חברת חרושת ברזל יפו בע"מ

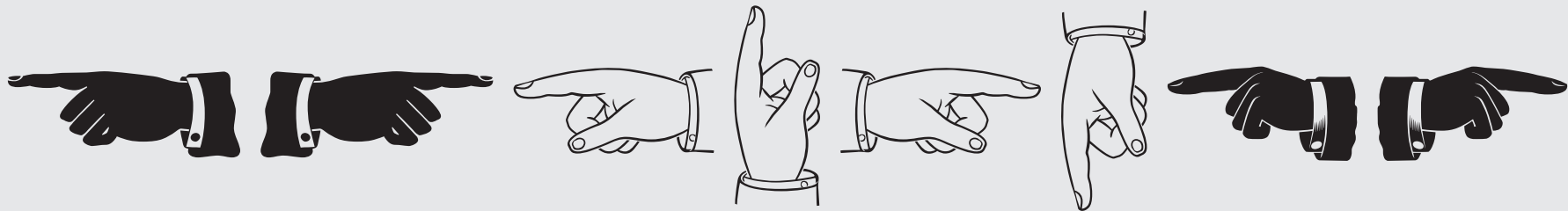
נוסד 1742 ממפעלו של הברון רוטשילד

THE 68TH JAFFA IRON WORKS LTD.

FROM THE 1923 ROTHCHILD TYPE FOUNDRY

شركة المصانع الحديدية اليافيا المحدودة
شركة المصانع الحديدية اليافيا المحدودة

POINTING SYMBOLS → ס'מני הכוזנה

CUSTOMS HOUSE **بيت الحمكس** **دائرة الجمارك**

למעלה
TO THE ELEVATOR

פלפלה

קומה N

№12 №3

ממ 36 **נס 93**

4TH 1ST. **2ND.** **3RD.**

גופן עברי בסגנון הבינלאומי

A R

האותיות בסגנון המודרני

במקביל לאותיות הדפוס אשר עוצבו על ידי מעצבים גרפיים, ויוצרו ונוצקו על ידי בתי היציקה האירופאיים – ברחובות העיר ניתן היה למצוא מגוון טיפוגרפי עשיר, אשר נוצר בהשראת הטיפוגרפיה הגאומטרית של התקופה. באופן טבעי, הרבה מן האותיות שנמצאו ברחוב נוצרו בידי אנשים שמלאכתם אינה עיצוב אותיות, ומשום כך ניתן למצוא שם מגוון מרתק ומקורי של המצאות, פתרונות אלטרנטיביים ורעיונות ייחודיים, אשר נוצרו בשם הפונקציונליות וההפשטה.

בבואנו לעצב גופן חדש אשר יתמצת את הטיפוגרפיה של התקופה - ניסינו לשלב בין תחושת הניקיון, הארגון והסדר המאפיינת את המודלים המקצועיים, עם תחושת האקראיות ואי-השלמות שמאפיינת את הטיפוגרפיה שנמצאה ברחוב. התוצאה היא משפחה טיפוגרפית בת שני משקלים – רגיל ושמן, אשר כוללת אותיות עבריות ולטיניות בהתאמה טיפוגרפית מלאה (משקל, רוחב, קונטרסט וכו'), כך שניתן יהיה לסדר מילים בעברית ובאנגלית זו לצד זו.

משפחה זו מיועדת לשימוש בכותרות ובכיתובים אחרים הדורשים אותיות גדולות, ותוכל להיות שימושית עבור כל מי שיהיה חפץ בשימור ניחוח התקופה באמצעים הטכנולוגיים של היום.

סט האותיות כולל סימני פיסוק, ניקוד, חיצים, סימני מטבע, סימנים מתמטיים וכן סימנים מיוחדים וליגטורות אשר היו נפוצים באותה תקופה. הכתב הלטיני כולל אותיות רישיות בלבד.

הטיפוגרפיה המזוהה עם התקופה המודרנית מתאפיינת בצורות גאומטריות פשוטות, ובשימוש בסימטריה, סיבוב, ושכפול של צורות. בניגוד למאפייני התקופה האקלקטית, עיצוב זה בנוי מקווים ישרים וברורים, ויוצר תחושה של ארגון, סדר ותכנון. מאפיינים אלה הם חלק מתנועה עולמית בעיצוב, אשר דגלה בהפשטה, תמצות ופונקציונליות, ובאה לידי ביטוי גם באדריכלות, עיצוב פנים, עיצוב תעשייתי וכו'. סגנון הדגל של התנועה הוא הבאוהאוס המפורסם, אשר רבים מהבניינים בתל אביב תוכננו על פי עקרונותיו. בתקופה זו אותיות שולבו בארכיטקטורה, ויוצרו לפי אופי הבניינים והסגנון האדריכלי.

בתי הדפוס בארץ ישראל כבר הכילו משפחות טיפוגרפיות מוכרות, אשר כללו כמה משקלים וסגנונות, ועוצבו על ידי גרפיקאים אשר רכשו את השכלתם בפקולטות לעיצוב באירופה לפני שעלו לארץ – למשל פסח עיר-שי (הונגריה), חיים לויט וטוביה אהרוני (פולין). האותיות עוצבו בארץ ישראל, אולם בתי היציקה אשר ייצרו את האותיות היו באירופה. בהשראת הבאוהאוס, מעצבי האותיות העבריות נעזרו בכלי שרטוט (סרגל, מחוגה), והתבססו על צורות גאומטריות בסיסיות – מרובע, משולש, עיגול. נראה שלא נעשו הרבה התאמות אופטיות, אשר הפכו לפרקטיקה מקובלת בעיצוב אותיות בתקופות מאוחרות יותר. גופנים כמו "חיים" ו"אהרוני" נחשבים כיום לאבני יסוד בטיפוגרפיה העברית, ומהווים את ראשיתם של הסנס־סריפים הגאומטריים העבריים.

תל אביב מודרניסטי שטן 54 נק'

תל אביב מודרניסטי רגיל 54 נק'

אבגדהוזחטי

אבגדהוזחטי

כלמנסעפצק

כלמנסעפצק

רשת ׀סוףץ

רשת ׀סוףץ

ABCDEFGHIJK

ABCDEFGHIJK

LMNOPQRST

LMNOPQRST

UVWXYZ

UVWXYZ

%0123456789

%0123456789

{ } [] () \$ ׀ - ; : ? !

{ } [] () \$ ׀ - ; : ? !

TEL AVIV TOWN PLANING SCHEME

תל אביב

תכנית בנין העיר

מלון אלהמברה

כיכר צינה דיזינגוף

תוכנית גדס

תוכנית גדס היא תוכנית המתאר הראשונה של העיר תל אביב, שתוכנה בשנים על ידי מתכנן הערים הסקוטי סר פטריק גדס. תוכנית זו הקנתה לאזור מרכז תל אביב ולאזור המכונה היום "הצפון הישן" של העיר את מראם ואופיים המוכר בראשית המאה ה־21.

CLOSING DAY

הנעילה

6

"יריד המזרח"
(באנגלית LEVANT FAIR)
הוא יריד מסחרי בינלאומי שנערך בתל אביב בשנות וכינויו של המתחם בו נבנו מבני הקבע של היריד.

רוב ביתי היריד הוקמו בסגנון הבינלאומי ליריד הייתה חשיבות רבה בתולדות האדריכלות המקומית ולטובתו נבנו כמה ביתנים על ידי האדריכלים היהודים הבולטים ביותר של אז, בהם אריה אלחנני, ריכרד קאופמן ואריה שרון. סמל היריד, שעוצב על ידי אריה אלחנני, היה גמל בעל כנפיים שניתן לו הכינוי "הגמל המעופף".

JUNE

TEL AVIV
PALESTINE

יריד המזרח LEVANT FAIR

**CLASSIC
MODERN**

**התדר בשיתוף
התזמורת הקאמרית**

**סוף
שבוע של
קונצרטים** → הרכבים
→ מעבדים
→ ונגנים
בבית רומנו

לאחר פעמיים מרגשות שהותירו פיות פתוחים שרעבים לעוד, ההתרגשות הענקית מובילה אותנו לסופ"ש הזה, שכמו פעמים קודמות, ידאג לקחת אותנו למקום חדש, ולשבור כל סטנדרט של שיתוף הפעולה המסעיר והרומנטי בין התדר לתזמורת הקאמרית.

מלון פלגה

HOTEL STRAND

רחוב אלנבי
תל אביב
ALLENBY
TEL-AVIV
(PALESTINE)

בבעלות. PROPR.
ד"ר ברשק הנס בוהם
DR. BERSCHAK HANS BOEHM

בקרוב!

אלי סינגלובסקי

כתרונות כורמליים

21/8/21-1/12/20

הגלריה לרישום והדפס

**מוזיאון
תל אביב
לאמנות**

חגיגות 100 שנה לבאוהאוס בישראל; לצד סיורי "העיר הלבנה", התערוכות והאירועים, ייחנך בשבוע הבא "בית ליבלינג", מרכז תרבות ומדריכלות ברוח הבאוהאוס

**תל-
אביב
העיר
הלבנה**

ברונטליזם:

אתיקה אדריכלית
 שביקשה להחצין את
 האמת של המבנה:
 אמת פונקציונאלית,
 חומרית, תנועתית
 ומקומית.

RD

האותיות בסגנון הברוטליסטי

הודות לכישורים המפותחים של מעצבי האותיות המקומיים, ניתן היה לפתח מודלים טיפוגרפיים צרים ורחבים, ואף להתאים גרסאות עבריות לאותיות לטיניות. דוגמה אשר מייצגת במיוחד את הסגנון הברוטליסטי היא "מיקרוגרמה", משפחת אותיות לטינית אשר עוצבה באיטליה, בעלת אותיות רחבות המשלבות מראה ריבועי ועגול, והייתה פופולרית במיוחד. אותיותיה היו זמינות למעצבים ישראלים באמצעות חברת לטרסט, ונוצרה לה גם גרסה עברית שהזכויות עליה היו שייכות ללאו אשרוב.

בעבודתנו על משפחת האותיות הברוטליסטית יצרנו שלושה משקלים אשר יאפשרו חופש עיצובי גדול, וריכזנו את הפינות כדי להעניק לפונט מראה רך של טכניקת יציקת בטון והדפסות שנשחקו.

משפחה זו מיועדת לשימוש בכותרות ובכיתובים אחרים הדורשים אותיות גדולות,, ותוכל להיות שימושית עבור כל מי שיהיה חפץ בשימור ניחוח התקופה באמצעים הטכנולוגיים של היום.

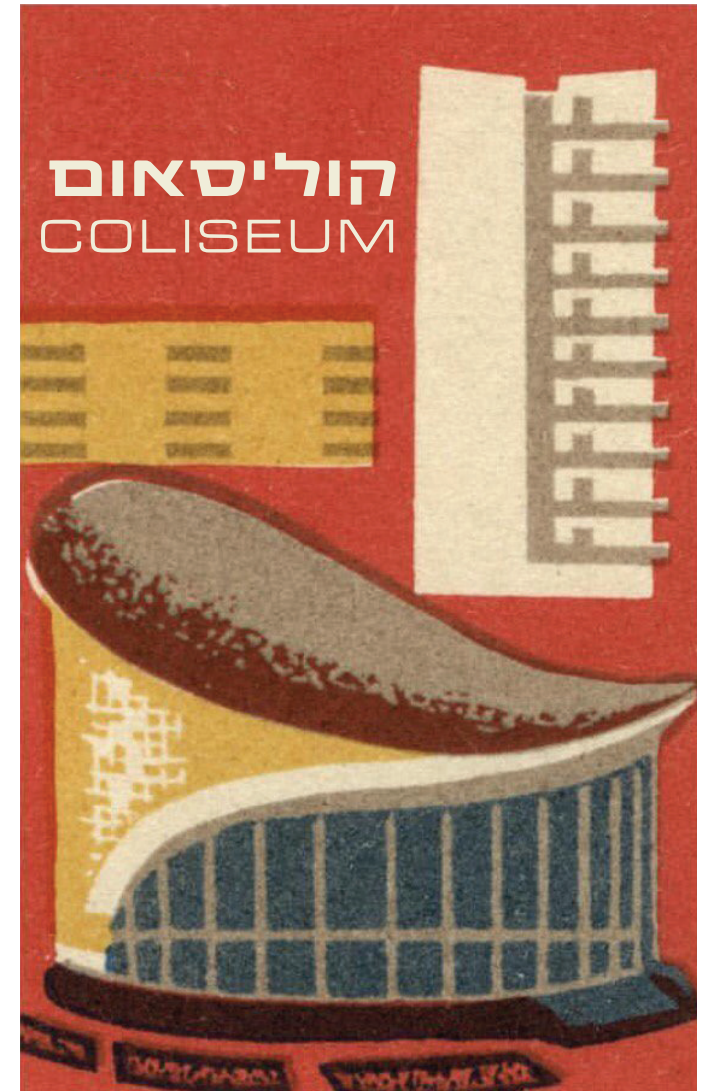
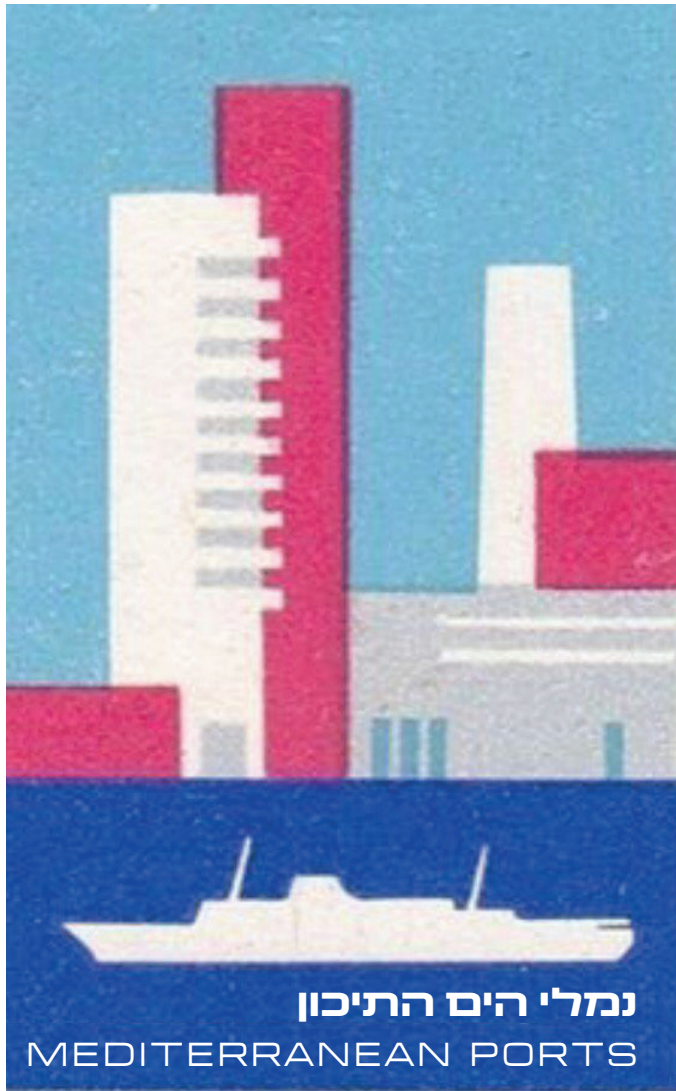
סט האותיות כולל סימני פיסוק, ניקוד, חיצים, סימני מטבע וסימנים מתמטיים. הכתב הלטיני כולל אותיות רישיות בלבד.

בתקופה הברוטליסטית, הטיפוגרפיה חוותה קפיצה טכנולוגית מרשימה ונכנסה לעידן מתקדם הרבה יותר מבחינה טכנולוגית. סדר-צ'לם, מכונות כתיבה ואותיות אינסטנט לגירוד (לְטֶרְסֶט) היו נגישים. נוצר מגוון עשיר של אותיות מסוגים שונים שהותאמו לשימושים שונים. התקשורת עם "מה שקורה בעולם" היתה קלה מהירה יותר, ומודלים טיפוגרפיים אשר היו פופולאריים באירופה ובארה"ב הגיעו גם לישראל.

הודות להתעצמות התעשייה והמסחר, הטיפוגרפיה קיבלה תפקיד חשוב במרחב העירוני. בניינים שלמים נבנו במיוחד לשימוש מסחרי, ושמותיהם - בית אל על, בית הסנה וכמובן מגדל שלום מאיר - התנוססו בגאון, גבוה וגדול ככל האפשר, ושימשו סמל סטטוס כלכלי. אותיות מחומרים שונים שולבו במבנים, ולעתים אף נוצקו בבטון, והיו לחלק מהארכיטקטורה. בתקופה זו נעשה שימוש במגוון רחב של חומרים תעשייתיים ליצירת אותיות - חלקם היו זולים ונשחקו או התקלפו עם השנים. מבחינה טיפוגרפית, אנחנו רואים את השחיקה וההתיישנות כחלק מהעיצוב.

משפחות אותיות כמו הלווטקה, פרוטיגר ויוניברס היו השראה למעצבי אותיות עבריים, אשר שאפו גם הם ליצור משפחות טיפוגרפיות מרובות משקלים וסגנונות, וכן להתאימן ככל האפשר לעבודה עם האותיות הלטיניות. מעצבי האותיות העבריות הבולטים של התקופה הם צבי נרקיס ואשר אורן. משפחות האותיות הקלאסיות שעיצבו הן נכס תרבותי לשפה העברית, ונמצאות בשימוש עד היום.

הבטון החשוך
והפיסולי של
לה-קורבוזיה

CONFERENCE ON
CONCRETE
ARCHITECTURE

המכלגה הקומוניסטית הישראלית / סניף תל אביב

בשעה 8 בערב
בית-העם

אסכת עם חגיגית

ביום רביעי
30.4.52

אחד במאי

אסתר וילנסקה נאום:

בתכנית אמנותית:

1 במאי במוסקבה **מקהלת הכועלים "דון"**

כרטיסים להשיג במועדון המכלגה רחי מרכז בעלי המלכה 26. דמי כניסה 150 פרוטה

בחג 1 במאי יכנינו כועלי ישראל למען עבודה, לחם, עצמעות ושלום

BRUTALIST STYLE

EL AL BUILDING

THE FREE-STANDING, SPIRAL, EXTERIOR FIRE-ESCAPE IS CONSIDERED ONE OF THE BUILDING'S SUMMITS OF ARCHITECTURE.

יהא, לואלאלה אמציה

קרית המלאכה

מתחם תעשייתי בדרום העיר בגבול השכונות גבעת הרצל ושכונת שפיר קליין, ובסמוך לגרעין הכפר המצרי אבו כביר.

Licensing

Free fonts for personal and commercial Use

Formats

TTF

Supported languages

LATIN

Afrikaans, Albanian, Alsatian, Basque, Bislama, Breton, Catalan, Chamorro, Danish, Dutch, English, Faroese, Finnish, Flemish, French, Frisian, Friulian, Galician, German Greenlandic, Icelandic, Indonesian, Irish, Italian, Ladin, Latin, Luxembourgish, Malay, Manx Gaelic, Northern Sotho, Norwegian, Occitan, Portuguese, Romansh, Sami, Scottish Gaelic, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Walloon, Welsh

HEBREW

Hebrew, Yiddish

ARABIC

Arabic

About the designers

Yanek Iontef (born 1963) in the former USSR. He emigrated to Israel in 1979, where he graduated from Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem, in 1989. He specialised in type design and typography of the Hebrew script. In 1994, he initiated Fontef, an independent foundry in Tel Aviv. Between 1995 and 2005, Yanek taught Typography and Type Design at the Bezalel Academy and at Shenkar College of Engineering and Design. He has worked on custom type faces for international companies, as well as designing various extensions of Latin typefaces for many independent foundries. Among his typefaces and extensions are Nitti (2014, Bold Monday), LL Akkurat Hebrew (2017, Lineto), Parmigiano Hebrew (2017, Typotheque), LL Circular Hebrew (2019, Lineto), IBM Plex Sans Hebrew (2019, Mike Abbink and Bold Monday).

Daniel Grumer (born 1985) graduated from Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem, in 2014. Two years later, he received a Master of Design in Type and Media from The Royal Academy of Art in The Hague. Specialising in the field of multilingual type design and typography, Daniel joined Fontef in 2017. Since 2018, Daniel has been teaching Typography and Lettering at Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem. Among his typefaces and extensions are Abraham (2017, Fontef), LL Brown Hebrew (2019) and Ping Hebrew (2019, Typotheque).

The Tel Aviv Collection

Tel Aviv Eclectic Hebrew No.1
Tel Aviv Eclectic Hebrew No.2
Tel Aviv Eclectic Latin No.1
Tel Aviv Eclectic Latin No.2
Tel Aviv Eclectic Arabic No.1
Tel Aviv Eclectic Arabic No.2
Tel Aviv Modernist
Tel Aviv Brutalist

Contact:

Fontef Type Foundry
16 Herzl Street
Tel Aviv – Jaffa 6688402

info@fontef.com
www.fontef.com

Copyright

© 2022 Fontef Type Foundry.
All rights reserved.
This file may be used for
evaluation purposes only.